

Проректор з науково-п

Проректор з науково-педагогічної роботи

2020 p.

Інтелектуальна власність

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

галузь знань: 05 «Соціальні та поведенкові»
(шифр і назва)спеціальність: 051 «Економіка»
(шифр і назва)

освітня програма: «Економіка та економічна політика»
(шифр і назва)

вид дисципліни: обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)

факультет: економічний

2020 / 2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

“ 10 ” вересня 2020 року, протокол № 6

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Меленцова Ольга Володимирівна, к.е.н., доцент кафедри
економічної теорії та економічних методів управління

Програму схвалено на засіданні кафедри економічної теорії та економічних методів
управління

Протокол від “ 4 ” вересня 2020 року № 1

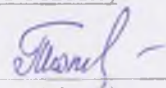
Завідувач кафедри економічної теорії та економічних методів управління

(підпис)

Андрій ГРИЦЕНКО
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної
групи) ОПП «Економіка та економічна політика» (магістерський рівень вищої освіти)
назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми
(керівник проектної групи)) ОПП «Економіка та економічна політика»
(магістерський рівень вищої освіти)

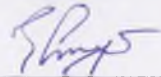

(підпис)

Світлана ТЮТЮННИКОВА
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією економічного факультету

Протокол від “ 9 ” вересня 2020 року № 1

Голова методичної комісії економічного факультету

(підпис)

Вікторія ЄВТУШЕНКО
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Робоча програма з навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність» складена відповідно до магістерської освітньо-професійної програми «Економіка та економічна політика» з напрямку підготовки 051 Економіка.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: надання здобувачам вищої освіти ґрунтовних знань з досягнення всебічного глибокого розуміння природи та сутності інтелектуальної власності, підготовка до практичної діяльності висококваліфікованих фахівців у управлінців та економістів, формування у них особистості менеджера.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни сформулювати:

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні

СК4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.

СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

СК11**. Здатність планувати, проводити та публічно презентувати результати наукових досліджень.

СК13**. Здатність самостійно здобувати нові знання, використовуючи сучасні освітні та дослідницькі технології у сфері економіки.

СК14**. Здатність визначати та критично оцінювати ключові тренди соціально-економічного розвитку та застосовувати їх для формування нових моделей економічних систем та процесів у науковій роботі

1.3. Кількість кредитів 3 кредитів

1.4. Загальна кількість 90 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
5-й	5-й
Семестр	
2-й	2-й
Лекції	
24 год.	12 год.
Практичні, семінарські заняття	
24 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
42 год.	78 год.
у тому числі індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання.

Відповідно до стандарту сформувані вміння:

1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.
2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.
3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.
8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.
9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.
10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Авторське та суміжне право

ТЕМА 1. Загальні положення права інтелектуальної власності

Поняття права інтелектуальної власності. Сутність та структура права інтелектуальної власності. Співвідношення права власності і права інтелектуальної власності. Інститути права інтелектуальної власності. Поняття та ознаки об'єктів права інтелектуальної власності. Проблема визначення об'єктів права інтелектуальної власності. Виникнення прав на об'єкти права інтелектуальної власності. Володільці прав інтелектуальної власності та їх правове положення. Підстави набуття цих прав. Правове становище роботодавців як суб'єктів права інтелектуальної власності та особливості його визначення.

ТЕМА 2. Авторське право і суміжні права

Суб'єктивне авторське право, його зміст і межі. Поняття і види результатів творчості, що охороняються авторським правом. Цивільно-правові способи захисту авторського права і суміжних прав. Співавторство. Виникнення авторського права. Особисті немайнові права автора. Виникнення суміжних прав. Об'єкт суміжних прав. Строки чинності суміжних майнових прав.

Розділ 2. Патентне право та захист

ТЕМА 3. Патентне право

Патентне право. Умови надання правової охорони та критерії патентоздатності винаходу, корисної моделі та промислового зразка. Патентні мита на об'єкти промислової власності. Процедура подання заявки на одержання патенту України на винахід. Оформлення прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки. Охоронні документи на винаходи, корисні моделі та промислові зразки. Майнові та особисті немайнові права суб'єктів права на винаходи, корисні моделі і промислові зразки.

ТЕМА 4. Договори у сфері інтелектуальної власності

Особливості договорів у сфері інтелектуальної власності Форма договору. Умови дійсності договорів. Зміст договору. Реєстрація договорів у сфері промислової власності.

Авторський договір. Права та обов'язки сторін. Припинення і розірвання авторського договору. Видавничий договір. Особливості укладання видавничих договорів з

неповнолітніми. Виплата винагороди за створення і використання твору. Договори про депонування рукописів. Договори художнього замовлення.

ТЕМА 5. Захист права інтелектуальної власності

Охорона та захист права інтелектуальної власності, їх співвідношення. Загальні положення про систему захисту прав інтелектуальної власності. Способи захисту прав інтелектуальної власності.

Цивільно-правовий захист права інтелектуальної власності. Порядок захисту авторських та суміжних прав.

Судова практика захисту авторських прав, зарубіжний досвід захисту авторських та суміжних прав. Особливості розгляду спорів, що випливають із авторських та суміжних прав в судах. Патентні спори, що вирішуються у судовому порядку. Спори стосовно прав на засоби індивідуалізації у цивільному обороті товарів, послуг та робіт.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Авторське та суміжне право												
Разом за розділом 1	45	12	12			21	45	6				39
Розділ 2. Патентне право та захист												
Разом за розділом 2	45	12	12			21	45	6				39
Усього годин	90	24	24			42	90	12				78

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття інтелектуальної власності та система її правової охорони. Історія розвитку правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності.	4
2	Авторське право та суміжні права.	4
3	Патентне право.	4
4	Правова охорона засобів індивідуалізації робіт і послуг. Правова охорона нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності.	4
5	РАЗОМ	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Історія розвитку правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності в Україні	16
2	Система правової охорони авторського права та суміжних прав в Україні	16
3	Патентне право як один із видів промислової власності	15
4	Правова охорона засобів індивідуалізації робіт і послуг та	15

	нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності в Україні	
5	РАЗОМ	58

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне творче завдання обирається студентом самостійно за погодженням із викладачем. Студент повинен надати індивідуальне завдання для перевірки в призначений викладачем термін, але не пізніше терміну проведення підсумкового модульного контролю. Оцінка за виконання індивідуального завдання додається до загальної оцінки за навчальною дисципліною

7. Методи контролю

Засвоєння

- теми (поточний контроль) контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей,

- розділів (проміжний контроль) – на практичних підсумкових заняттях.

Передбачено застосовувати такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- Тести;
- розв'язування ситуаційних завдань;
- аудиторні контрольні роботи;
- виконання ДЗ.

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенні на іспиті. Оцінка успішності здобувача вищої освіти з дисципліни виставляється за багатобальною шкалою і складається з суми балів поточної успішності максимально 60 балів і екзаменаційної оцінки (максимально 40 б.)

8. Схема нарахування балів

Приклад для підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрового екзамену або залікової роботи

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання					Екзамен (залікова робота)	Сума
Розділ 1	Розділ 2	Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом		
T1-T2	T3-T5		Складання договору			
20 балів (мін. 10)	20 балів (мін. 10)		20 балів	60 балів	40 балів	100 балів

T1, T2 ... – теми розділів.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру:

Задовільно (60-74). Несистематичне відвідування занять. Відсутність на заняттях без поважних причин. Не достатньо висока активність студентів під час аудиторних занять. Засвоєння окремих положень змістового модулю. Неповні відповіді, допущення помилок при розв'язанні задач. Не достатнє знання категорій господарського права. Певні складності при застосуванні нормативних актів з господарського законодавства. Невпевнені навички публічного представлення матеріалу. Показати мінімум знань та умінь.

Добре (75-89). Систематичне відвідування аудиторних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин. Достатньо висока активність студента під час аудиторних занять, наявність конспекту лекцій з навчальної дисципліни. Засвоєння основних положень тем змістових модулів, допущення незначних помилок при розв'язанні задач, уміння орієнтуватися у системі нормативних актів з господарського законодавства, обізнаність із постановами та роз'ясненнями вищих судових інстанцій. Засвоєння категорій господарського права та здатність коректно оперувати ними. Здатність публічно представити матеріал.

Відмінно (90-100). Систематичне відвідування аудиторних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин. Висока активність роботи під час аудиторних занять (лекційних, семінарських, практичних робіт), наявність якісного, повного конспекту лекцій. Засвоєння всього матеріалу тем змістового модулю. Повні та обгрунтовані відповіді при розв'язанні задач. Знання категорій господарського права та здатність вільно та коректно оперувати ними. Уміння опрацьовувати та застосовувати нормативні акти господарського законодавства. Обізнаність із постановами та роз'ясненнями вищих судових інстанцій. Вміння мислити узагальнено, здатність публічно представляти матеріал.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основні нормативні акти:

- Конституція України від 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141;

акти міжнародного права:

1. Конвенція про заснування Всесвітньої Організації Інтелектуальної Власності від 14.07.1967 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_169. (дата звернення: 20.06.2019).

2. Паризька конвенція про охорону промислової власності: від 20.03.1883 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_123. (дата звернення: 20.06.2019).

3. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності : від 15.04.1994 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/981_018. (дата звернення: 20.06.2019).

4. Угода про взаємне забезпечення збереження міждержавних секретів у галузі правової охорони винаходів від 04.04.1999 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/997_514 (дата звернення: 20.06.2019);

закони:

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003 р. №№ 40-44. Ст.356.

2. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-14 *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25/26. Ст. 131.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон УРСР від 07.12.1984 р. № 8073-X (в редакції від 28.08.2018 р.) URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>. (дата звернення: 20.06.2019).

4. Про авторське право і суміжні права: закон України від 23 грудня 1993 р. № 3792-XII (в редакції від 22.07.2018 р.) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792>. (дата звернення: 20.06.2019).

5. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні: закон України від 16 листопада 1992 р. № 2782-12 (в редакції від 15.06.2018 р.) URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/>. (дата звернення: 20.06.2019).

6. Про інформацію: закон України від 2 жовтня 1992 року № 2657-12 (в редакції від 01.07.2017 р.) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (дата звернення: 20.06.2019).

7. Про кінематографію: закон України від 13 січня 1998 року № 9/98-ВР (в редакції від 26.04.2018 р.) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/9/98-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 20.06.2019).

8. Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних: закон України від 23.03.2000 р. № 1587-III URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1587-14> (дата звернення: 20.06.2019).

9. Про науково-технічну інформацію: закон України від 25.06.1993 р. № 3322-XII (в редакції від 19.04.2014 р.) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3322-12> (дата звернення: 20.06.2019).

10. Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем: закон України від 05.11.1997 р. № 621/97-ВР URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 20.06.2019).

11. Про охорону прав на сорти рослин: закон України від 21.04.1993 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/card/3116-12> (дата звернення: 20.06.2019)

12. Про охорону прав на винаходи та корисні моделі: закон України від 15.12.1993 № 3687-XI URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3687-12> (дата звернення: 20.06.2019)

13. Про охорону права на знаки для товарів та послуг: закон України від 15.12.1993 № 3689-XII URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3689-12> (дата звернення: 20.06.2019).

14. Про охорону права на промислові зразки: закон України від 15.12.1993 № 3688-XII URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3688-12> (дата звернення: 20.06.2019).

15. Про наукову і науково-технічну діяльність: закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/848-19> (дата звернення: 20.06.2019).

16. Про наукову і науково-технічну експертизу: закон України від 10.02.1995 р. № 51/95-ВР URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 20.06.2019).

17. Про охорону прав на зазначення походження товарів: закон України від 16.06.1999 р. № 752-XIV URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/752-14> (дата звернення: 20.06.2019).

18. Про рекламу: закон України від 3 липня 1996 року від № 270/96-ВР (в редакції від 26.07.2018 р.) URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 20.06.2019).

19. Про телебачення і радіомовлення: закон України від 21 грудня 1993 року № 3759-XII (в редакції від 04.11.2018 р.) URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3759-12> (дата звернення: 20.06.2019).

- підзаконні акти:

1. Про затвердження Положення про представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених): постанова Кабінету Міністрів України від 27 серпня 1997 р.

№ 938 (в редакції від 19.08.2002) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/938-97-%D0%BF> (дата звернення: 20.06.2019).

2. Про затвердження Правил складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель: наказ Міністерства освіти і науки України № 22 від 22.01.2001 р. (в редакції від 25.07.2011) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0173-01> (дата звернення: 20.06.2019).

3. Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності: постанова Кабінету Міністрів України № 1716 від 23 грудня 2004 року (в редакції від 22.12.2017) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1716-2004-%D0%BF> (дата звернення: 20.06.2019).

4. Про затвердження Правил розгляду заявки на винахід та заявки на корисну модель: наказ Міністерства освіти і науки України від 15 березня 2002 року № 197 (в редакції від 25.07.2011) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0364-02> (дата звернення: 20.06.2019).

Підручники:

1. Інтелектуальна власність : підручник для студентів неюридичних факультетів / В. О. Семків, Р. С. Шандра. Львів: Галицький друкар, 2015. 280 с.

2. Інтелектуальне право України /за ред. О.С.Яворської О.С. Тернопіль: Підручники і посібники, 2016. 608 с.

3. Капінос М.М. Інтелектуальна власність: підруч. для студентів ВНЗ / М. М. Капінос, Е. Т. Лерантович, М. М. Солощук ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків : НТУ «ХПІ», 2016. 347 с.

4. Орлюк О.П. Право інтелектуальної власності: Акад. курс: підруч. для студ. вищих навч. закладів / За ред. О.П.Орлюк, О.Д. Святоцького. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. 696 с.

5. Світличний О. П. Право інтелектуальної власності: Підручник. Вид. 2, змін. і доп. К.: НУБіП України, 2016. 355 с.

6. Цивільне право України. Загальна частина / за ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, Р.А. Майданика. 3-тє вид., перероб. і допов. К. : Юрінком Інтер, 2010. 976 с.

7. Цивільне право : підручник : у 2 т. / В.І. Борисова (кер. авт.кол.), Л.М. Баранова, Т.І. Бегова та ін. ; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х. : Право, 2012. Т. 1. 656 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Інтелектуальна власність: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / За заг ред канд. юрид. наук, доц. Нестерцової-Собакарь О.В. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 140 с.

2. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. : В. Р. Кравця, В. Г. Олюхи. К. : Центр учб. л-ри, 2012. 270 с.

3. **Право інтелектуальної власності:** навчальний посібник/ Еннан Р.Є. [та ін.]. К.: Алерта, 2016. 492 с.

4. Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2019. 274 с.

5. Право інтелектуальної власності. Підручник. За заг. ред. д.ю.н., проф. Булеци С.Б., к.ю.н., доц. Чепис О.І. Ужгород: РІК-У, 2019. 488 с.

Інтернет-ресурси:

1. <http://portal.rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України
2. <http://www.president.gov.ua> – офіційне Інтернет представництво Президента України
3. <http://www.kmu.gov.ua/control> – єдиний веб-портал органів виконавчої влади України
4. <http://www.scourt.gov.ua> – інформаційний сервер Верховного Суду України

5. <http://www.ccu.gov.ua/pls/wccu/indx> – офіційний веб-сайт Конституційного Суду України
6. <http://www.vasu.gov.ua> – офіційний веб-сайт Вищого адміністративного суду України
7. <http://www.arbitr.gov.ua> – офіційне Інтернет представництво Вищого господарського суду України